

220

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 9 września 1986 r.

w sprawie ustalenia i ogłoszenia statutu stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych”.

Na podstawie § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1981 r. w sprawie uznania Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych za stowarzyszenie wyższej użyteczności (Dz. U. Nr 10, poz. 45) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się statut stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych”, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Traci moc zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 25 lutego 1983 r. w sprawie ustalenia i ogłoszenia statutu stowarzyszenia wyższej użyteczności „Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych” (Monitor Polski Nr 8, poz. 49).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: C. Kiszczyk

Załącznik do zarządzenia Ministra
Spraw Wewnętrznych z dnia
9 września 1986 r. (poz. 220)

STATUT ZWIĄZKU BYŁYCH ŻOŁNIERZY ZAWODOWYCH

Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności. Skupia on w swych szeregach żołnierzy, którzy pełnili zawodową służbę wojskową — złączonych ideą służenia socjalistycznej Ojczyźnie, sprawie umacniania obronności kraju.

Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych, uznając przewodnią rolę Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, aktywnie współuczestniczy w realizacji zadań politycznych i społecznych kraju, a zwłaszcza w patriotyczno-obronnym wychowaniu społeczeństwa, dąży do utrwalania więzi emerytów i rencistów wojskowych z macierzystymi jednostkami i instytucjami oraz inspiruje członków Związku do przekazywania swych doświadczeń młodym pokoleniom, przyczynia się do wzbogacania wiedzy oraz pogłębiania świadomości historycznej społeczeństwa. Związek upowszechnia wiedzę o bojowych tradycjach i pokojowej służbie sił zbrojnych w kraju i poza jego granicami.

Ugruntowując rozwijane poprzez służbę wojskową zasady moralne i obyczajowe, członkowie Związku dążą do ukazywania społeczeństwu cech zawodu wojskowego, poszanowania munduru, barw i symboli narodowych, przestrzegania panujących w wojsku zasad etycznych oraz trwałych wartości ceremoniału wojskowego.

W imię internacjonalistycznych ideałów, pomny — wspólnie przelanej krwi Związek współdziała w umacnianiu braterstwa broni z Armią Radziecką i innymi sojusznicznymi armiami socjalistycznego przymierza obronnego — Układu Warszawskiego, niezawodnego gwaranta pokoju i bezpieczeństwa naszej Ojczyzny.

Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych posiada wspólną płaszczyznę działania z Klubami Oficerów Rezerwy Ligi Obrony Kraju w rozwiązywaniu problemów społeczno-obronnych. Współdziałając merytorycznie i organizacyjnie z Klubami, nawiązuje do ich bogatych tradycji i doświadczeń. Wspiera działalność Klubów jako bliskiej i bratniej organizacji oraz służy pomocą w spełnianiu przez nie zadań patriotyczno-obronnych. Otacza opieką środowisko młodych oficerów i podchorążych, zacieśniając więzy koleżeńskie łączące wszystkich żołnierzy rezerwy w jedną wspólną rodzinę wojskową.

Związek współpracuje ze Związkiem Bojowników o Wolność i Demokrację oraz z innymi organizacjami kombatanckimi, współuczestniczy w pogłębianiu więzi społeczeństwa z Ludowym Wojskiem Polskim.

Związek reprezentuje prawa zrzeszonych w nim członków oraz dba o zaspokajanie ich potrzeb socjalno-bytowych, zdrowotnych i kulturalnych.

Rozdział 1

Postanowienia ogólne.

§ 1. Związek Byłych Żołnierzy Zawodowych, zwany dalej „Związkiem”, jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności i posiada osobowość prawną.

§ 2. Terenem działalności Związku jest obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 3. Siedzibą władz naczelnych Związku jest m. st. Warszawa.

§ 4. Związek może powoływać jednostki terenowe.

§ 5. Związek ma prawo posiadania sztandaru oraz używania pieczęci i odznak według wzorów zatwierdzonych przez właściwe organy administracji państwowej.

§ 6. Związek może posiadać własny organ prasowy po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu administracji państwowej.

§ 7. Działalność Związku jest oparta przede wszystkim na pracy społecznej jego członków.

Rozdział 2

Cele i formy działania.

§ 8. Celem Związku jest:

- 1) popularyzowanie problematyki i zadań obronnych nakreślonych w uchwałach zjazdów Partii i plenarnych posiedzeniach Komitetu Centralnego PZPR oraz dokumentach i aktach prawnych Rady Ministrów, Komitetu Obrony Kraju i Ministerstwa Obrony Narodowej,
- 2) kształtowanie w środowiskach cywilnych właściwego zrozumienia spraw obronności oraz wysiłku żołnierskiego w umacnianiu pokoju i bezpieczeństwa kraju,
- 3) upowszechnianie trwałych wartości ustroju socjalistycznego i ludowej demokracji, obywatelskiej odpowiedzialności i zdyscyplinowania, właściwego stosunku do pracy i mienia społecznego,
- 4) udział w kształtowaniu patriotycznych postaw społeczeństwa, a zwłaszcza młodzieży, głębokiego szacunku dla walk o narodowe i społeczne wyzwolenie, tradycji oręża polskiego, bojowych zasług Ludowego Wojska Polskiego,
- 5) umacnianie internacjonalistycznych więzów i braterstwa broni z Armią Radziecką oraz innymi armiami państw socjalistycznej wspólnoty obronnej,
- 6) pogłębianie zrodzonego w toku służby koleżeństwa żołnierskiego oraz wzajemnego szacunku i współdziałania całego środowiska żołnierzy rezerwy,
- 7) czuwanie nad przestrzeganiem przez członków Związku zasad etyki i obyczajów żołnierzy Ludowego Wojska Polskiego, a zwłaszcza honoru i godności żołnierskiej,
- 8) umacnianie więzi środowiska byłych żołnierzy zawodowych z żołnierzami służby czynnej oraz z pracownikami cywilnymi wojska,
- 9) współdziałanie z organami administracji państwowej i wojskowej, a także z zakładami pracy w zapewnieniu członkom Związku możliwości zatrudnienia zgodnie z nabytymi w służbie kwalifikacjami i predyspozycjami,
- 10) ochrona interesów członków Związku oraz przysługujących im uprawnień z tytułu pełnionej zawodowej służby wojskowej, a także współdziałanie z właściwymi organami administracji państwowej i wojskowej w zaspokajaniu potrzeb socjalno-bytowych, zdrowotnych i kulturalnych członków Związku oraz ich rodzin i sprawowanie w tym zakresie społecznej kontroli,
- 11) reprezentowanie członków Związku wobec organów władzy i administracji państwowej, w tym również Ministerstwa Obrony Narodowej.

§ 9. 1. Związek realizuje swoje cele przede wszystkim przez:

- 1) planową i wszechstronną ideowo-polityczną działalność członków Związku,
- 2) działalność popularyzatorską (lektorską, publicystyczną),
- 3) zapewnienie uczestnictwa członków Związku w prelekcjach, pokazach sprzętu wojskowego, ćwiczeniach itp.,
- 4) przeprowadzanie zebrań członkowskich poświęconych omawianiu i organizowaniu działalności statutowej Związku,
- 5) podejmowanie prac społecznych, użytecznych dla obronności kraju i gospodarki narodowej,
- 6) współdziałanie z innymi stowarzyszeniami wyższej użyteczności i organizacjami społecznymi w sprawowaniu opieki nad miejscami pamięci narodowej,
- 7) udzielanie pomocy żołnierzom zwolnionym z zawodowej służby wojskowej w podjęciu zatrudnienia odpowiadającego ich kwalifikacjom i predyspozycjom zdrowotnym,
- 8) współdziałanie z właściwymi organami wojskowymi w opracowaniu zasadniczych kierunków zmian przepisów dotyczących emerytów i rencistów wojskowych oraz członków ich rodzin,
- 9) otaczanie opieką i udzielanie pomocy wdowom i sierotom po zmarłych członkach Związku,
- 10) tworzenie funduszu na cele socjalno-bytowe członków Związku i ich rodzin,
- 11) udzielanie pomocy prawnej członkom Związku i ich rodzinom,
- 12) informowanie społeczeństwa o swej działalności.

2. W całokształcie swej działalności Związek współpracuje z organami władzy i administracji państwowej oraz z instytucjami i jednostkami wojskowymi, jak również ze stowarzyszeniami wyższej użyteczności o charakterze patriotyczno-obronnym.

3. W wewnętrznej działalności Związku obowiązują demokratyczne zasady równości praw i obowiązków wszystkich członków. Wzajemne stosunki między członkami kształtowane są na zasadach koleżeństwa, wzajemnego szacunku i życzliwości.

Rozdział 3

Członkowie Związku, ich prawa i obowiązki.

§ 10. Członkowie Związku dzielą się na zwyczajnych i honorowych.

2. Dowodem przynależności do Związku jest legitymacja członkowska.

§ 11. 1. Członkami zwyczajnymi Związku mogą być generałowie, oficerowie, chorążowie i podoficerowie, którzy pełnili zawodową służbę wojskową w Ludowym Wojsku Polskim, cieszący się nienaganną opinią, wykazujący zaangażowaną postawę moralno-polityczną, pragnący aktywnie realizować cele Związku i posiadający ustalone prawo do emerytury lub renty wojskowej.

2. Członkami zwyczajnymi Związku mogą być również byli żołnierze Ludowego Wojska Polskiego nie posiadający ustalonego prawa do emerytury lub renty wojskowej, którzy odpowiadają pozostałym warunkom określonym w ust. 1, jeśli pełnili:

- 1) zawodową służbę wojskową w Ludowym Wojsku Polskim,
  - 2) inną czynną służbę w Ludowym Wojsku Polskim przed wprowadzeniem zawodowej służby wojskowej.
3. Członkami honorowymi Związku mogą być osoby szczególnie zasłużone dla Związku.

§ 12. Nie mogą być członkami Związku żołnierze, którzy:

- 1) zostali zwolnieni z zawodowej służby wojskowej wskutek skazania prawomocnym wyrokiem na karę pozbawienia wolności (w tym również na karę aresztu wojskowego) albo ukarania karą dyscyplinarną usunięcia z zawodowej służby wojskowej,
- 2) swoim postępowaniem po zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej dali wyraz utraty wymaganych wartości moralno-politycznych.

§ 13. 1. Członków zwyczajnych przyjmuje się do Związku na zebraniach koła właściwego według miejsca zamieszkania lub miejsca pracy osoby, która złożyła deklarację pisemną o przystąpieniu do Związku. Od decyzji w sprawie przyjęcia zainteresowanego przysługuje prawo odwołania się do zarządu wojewódzkiego.

2. Godność członka honorowego nadaje Zarząd Główny.

§ 14. Do ciągłości członkowskiej Związku zalicza się okresy przynależności do Klubów Oficerów Rezerwy Ligi Obrony Kraju przed datą wstąpienia do Związku.

§ 15. Członkowie zwyczajni Związku mają prawo:

- 1) wybierać i być wybierani do władz Związku,
- 2) uczestniczyć w zebraniach koła z głosem decydującym,
- 3) brać udział w zebraniach, na których władze Związku podejmują decyzje ich dotyczące, a także uzyskiwać bieżące informacje o decyzjach i działaniach wszystkich instancji Związku,
- 4) wysuwać postulaty i wnioski wobec władz Związku, oceniać i poddawać krytyce działalność Związku (władz Związku i poszczególnych członków),
- 5) korzystać z pomocy prawnej i socjalno-bytowej Związku,
- 6) odwoływać się do władz Związku (ze Zjazdem Krajowym łącznie) w sprawach osobistych,
- 7) nosić odznakę organizacyjną Związku,
- 8) reprezentować Związek na zawodach i z upoważnienia zarządów na imprezach organizowanych przez jednostki wojskowe i organizacje społeczne.

§ 16. Członkowie zwyczajni Związku są obowiązani:

- 1) realizować i propagować cele Związku oraz stosować się do postanowień statutu i uchwał władz Związku,
- 2) przestrzegać zasad etyki zawodowej żołnierza Polski Ludowej oraz obyczajów żołnierzy zawodowych Ludowego Wojska Polskiego,
- 3) dbać o dobre imię Związku,
- 4) należeć do jednego z kół i opłacać regularnie składki członkowskie.

§ 17. Członkowie honorowi Związku mają prawo uczestniczyć z głosem doradczym w ogólnych zebraniach członków koła, w zjazdach, korzystać z pomocy prawnej, nosić odznakę organizacyjną i są zwolnieni z opłacania składek członkowskich.

§ 18. Za szczególne zasługi dla obronności, za wyróżniającą się działalność związkową lub społeczną władze Związku przedstawiają wnioski o uhonorowanie członków. Wnioski te mogą w szczególności dotyczyć:

- 1) mianowania na wyższy stopień wojskowy, nadania orderu lub odznaczenia państwowego (resortowego) albo odznaki,
- 2) wpisu do „Honorowej Księgi Czynów Żołnierskich”,
- 3) przyznania nagrody (rzeczowej lub pieniężnej) — na zasadach określonych w odrębnych przepisach,
- 4) wyróżnienia poprzez spopularyzowanie osiągnięć w masowych środkach informacji, a zwłaszcza w prasie wojskowej,
- 5) wręczenia dyplomu uznania lub listu gratulacyjnego,
- 6) włączenia do składu delegacji reprezentującej środowisko byłych żołnierzy zawodowych,
- 7) innych stosowanych form wyróżnień.

§ 19. Przynależność do Związku ustaje w razie:

- 1) dobrowolnego wystąpienia ze Związku, zgłoszonego na piśmie,
- 2) skreślenia z listy członków,
- 3) orzeczenia kary wykluczenia ze Związku prawomocnym orzeczeniem sądu koleżeńkiego,
- 4) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne,
- 5) śmierci członka.

§ 20. 1. Skreślenie z listy członków Związku może nastąpić w razie:

- 1) uchylania się od udziału w pracach Związku,
- 2) nieusprawiedliwionego zalegania w opłacaniu składek członkowskich przez okres przekraczający 12 miesięcy.

2. Osobom skreślonym z listy członków Związku przysługuje odwołanie za pośrednictwem zarządu koła do właściwego zarządu wojewódzkiego w terminie 30 dni od otrzymania zawiadomienia o skreśleniu.

§ 21. 1. Wykluczenie ze Związku może nastąpić w razie:

- 1) naruszenia postanowień statutu Związku,
- 2) nieprzestrzegania uchwał władz Związku.

2. Osobom wykluczonym ze Związku przysługuje odwołanie na zasadach i w trybie określonych odpowiednio w § 39 ust. 1 i § 55 ust. 3.

§ 22. Utrata praw członkowskich powoduje niemożność dalszego sprawowania funkcji społecznych we władzach Związku.

Rozdział 4

Struktura organizacyjna Związku.

§ 23. Organizacja Związku obejmuje:

- 1) władze naczelne,
- 2) władze wojewódzkie,
- 3) koła.

§ 24. 1. Wszystkie władze Związku są wybierane w głosowaniu tajnym przy nieograniczonej liczbie kandydatów.

2. Tę samą funkcję w Związku można pełnić przez dwie kolejne kadencje. Postanowienie nie dotyczy władz koła.

3. Uchwały władz Związku zapadają w głosowaniu jawnym zwykłą większością głosów, w obecności co najmniej połowy ogólnej liczby uprawnionych do głosowania.

4. Członkowie komisji rewizyjnych nie mogą być jednocześnie członkami innych władz Związku na tym samym szczeblu.

5. Członkowie komisji rewizyjnych mogą brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu danego szczebla.

6. Tryb wybierania delegatów na zjazdy ustala każdorazowo Zarząd Główny po konsultacji z zarządami wojewódzkimi. Delegaci zachowują mandaty przez okres kadencji władz.

7. W razie ustąpienia członka władz Związku, władze te mogą dokooptować nowego członka tylko spośród delegatów danego szczebla. Liczba dokooptowanych członków nie może przekraczać 1/3 ogólnej liczby pochodzących z wyborów.

8. Wszystkie władze Związku są obowiązane:

- 1) badać i rozpatrywać wnioski, prośby i zażalenia członków Związku oraz informować zainteresowanych o sposobie załatwienia zgłoszonych spraw,
- 2) systematycznie informować członków Związku o podjętych uchwałach i aktualnych dokumentach normatywno-prawnych dotyczących Związku i jego członków.

9. Kadencja wszystkich władz Związku trwa 4 lata.

Rozdział 5

Władze naczelne Związku.

§ 25. Władzami naczelnymi Związku są:

- 1) Zjazd Krajowy,
- 2) Zarząd Główny,
- 3) Główna Komisja Rewizyjna,
- 4) Główny Sąd Koleżeński.

A. Zjazd Krajowy

§ 26. Zjazd Krajowy jest najwyższą władzą Związku.

§ 27. 1. Zjazd Krajowy zwołuje się jako zwyczajny lub nadzwyczajny.

2. W Zjeździe Krajowym biorą udział:

- 1) z głosem decydującym — delegaci wybrani na zjazdach wojewódzkich w liczbie ustalonej przez Zarząd Główny,
- 2) z głosem doradczym — członkowie władz naczelnych, jeśli nie są delegatami, oraz członkowie honorowi i osoby zaproszone.

§ 28. 1. Zwyczajny Zjazd Krajowy zwoływany jest przez Zarząd Główny co 4 lata.

2. O terminie, miejscu i porządku obrad Zjazdu Krajowego Zarząd Główny zawiadamia osoby, o których mowa w § 27 ust. 2, co najmniej na miesiąc przed terminem Zjazdu.

3. Zjazd Krajowy obraduje na podstawie każdorazowo uchwalonego przez siebie regulaminu obrad, którego projekt przedstawia Zarząd Główny.

§ 29. 1. Nadzwyczajny Zjazd Krajowy zwoływany jest:

- 1) z inicjatywy Zarządu Głównego,
- 2) na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej,
- 3) na pisemny wniosek co najmniej 1/3 ogólnej liczby zarządów wojewódzkich.

2. Nadzwyczajny Zjazd Krajowy zwołuje Zarząd Główny w terminie 3 miesięcy od daty podjęcia uchwały lub wysunięcia wniosku. Zjazd obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

3. W nadzwyczajnym Zjeździe Krajowym biorą udział delegaci wybrani na ostatnich zjazdach wojewódzkich. Postanowienie § 28 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 30. Do kompetencji Zjazdu Krajowego należy:

- 1) uchwalanie programu i głównych kierunków działania Związku,
- 2) rozpatrywanie sprawozdań Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego,
- 3) ocena działalności Związku i jego władz naczelnych oraz podjęcie uchwał w tych sprawach, a także rozpatrzenie wniosku Głównej Komisji Rewizyjnej o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi,
- 4) zatwierdzanie regulaminów komisji rewizyjnych i sądów koleżeńskich,
- 5) wybór członków Zarządu Głównego, Głównej Komisji Rewizyjnej i Głównego Sądu Koleżeńskiego,
- 6) podejmowanie uchwał w sprawach wniesionych pod obrady Zjazdu,
- 7) uchylanie uchwał zjazdów wojewódzkich, zawieszonych przez Zarząd Główny w myśl postanowienia § 32 ust. 2 pkt 17,
- 8) uchwalanie projektu statutu Związku oraz zmian statutu,
- 9) podejmowanie uchwały w sprawie rozwiązania Związku i przeznaczenia jego majątku.

B. Zarząd Główny

§ 31. 1. Zarząd Główny składa się z 50—70 członków.

2. Zarząd Główny wybiera spośród siebie Prezydium w składzie 11—15 członków, w tym: prezesa, 3 wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.

3. Posiedzenia Zarządu Głównego odbywają się stosownie do potrzeb, co najmniej dwa razy w roku.

4. Posiedzenia Zarządu Głównego zwołuje Prezydium zawiadamiając członków Zarządu co najmniej na 10 dni przed datą posiedzenia i przesyłając im porządek obrad.

§ 32. 1. Zarząd Główny kieruje całokształtem działalności Związku w okresie między Zjazdami Krajowymi zgodnie z postanowieniami statutu oraz uchwałami Zjazdu Krajowego i odpowiada przed nim za swą pracę.

2. Do kompetencji Zarządu Głównego należy:

- 1) wykonywanie uchwał Zjazdu Krajowego,
- 2) reprezentowanie Związku na zewnątrz i działanie w jego imieniu,
- 3) ustalanie zasad i trybu wyboru władz, wyboru delegatów na Zjazd Krajowy i zjazdy wojewódzkie po konsultacji z zarządami wojewódzkimi,
- 4) uchwalanie planów działalności i budżetu Związku oraz zatwierdzanie sprawozdań z ich wykonania,

- 5) opiniowanie projektów zarządzeń przygotowywanych w Ministerstwie Obrony Narodowej, związanych z działalnością Związku — zarządów wojewódzkich i kół,
- 6) ustalanie szczegółowych zasad powoływania i rozwiązywania zarządów wojewódzkich, a także ich powoływanie i rozwiązywanie,
- 7) udzielanie pomocy zarządom wojewódzkim w ich pracy oraz koordynowanie i nadzorowanie ich działalności,
- 8) rozpatrywanie odwołań od uchwał zarządów wojewódzkich,
- 9) dokonywanie badań i analiz warunków socjalno-bytowych, zdrowotnych i kulturalnych członków Związku oraz podejmowanie wniosków w tych sprawach dla działalności na rzecz członków Związku i ich rodzin,
- 10) uchwalanie regulaminów i wytycznych dla władz Związku, nie zastrzeżonych do kompetencji Zjazdu Krajowego,
- 11) powoływanie komisji problemowych jako organów pomocniczych Zarządu Głównego oraz uchwalanie ich regulaminów,
- 12) ustanawianie odznak,
- 13) nadawanie godności członka honorowego Związku,
- 14) ustalanie wysokości składek członkowskich po konsultacji z zarządami wojewódzkimi,
- 15) zarządzanie funduszami i majątkiem Związku,
- 16) rozpatrywanie i zatwierdzanie okresowych sprawozdań Prezydium Zarządu Głównego,
- 17) zawieszanie uchwał zjazdów wojewódzkich oraz uchylanie uchwał zarządów wojewódzkich, jeśli są niezgodne z przepisami prawa, postanowieniami statutu lub uchwałami Zarządu Głównego,
- 18) zawieszanie w czynnościach zarządów wojewódzkich lub poszczególnych członków tych zarządów, jeśli ich działalność jest niezgodna z przepisami prawa, postanowieniami statutu lub uchwałami Zarządu Głównego; w razie zawieszenia zarządu wojewódzkiego, Zarząd Główny powołuje zarząd tymczasowy, który pełni swe funkcje do czasu wyboru nowego zarządu przez zjazd wojewódzki,
- 19) informowanie społeczeństwa o działalności Związku,
- 20) składanie sprawozdań ze swej działalności na Zjeździe Krajowym,
- 21) zwoływanie zwyczajnych i nadzwyczajnych Zjazdów Krajowych,
- 22) podejmowanie uchwał w sprawach nie zastrzeżonych do kompetencji Innych władz Związku.

§ 33. 1. W okresie między posiedzeniami Zarządu Głównego działalnością Związku kieruje Prezydium Zarządu Głównego w ramach kompetencji określonych w § 32 ust. 2 pkt 1, 2, 5, 7—9, 11, 14, 15, 19 i 22.

2. Posiedzenia Prezydium Zarządu Głównego zwoływane są stosownie do potrzeb, co najmniej raz na kwartał.

3. W posiedzeniach Zarządu Głównego i jego Prezydium uczestniczą przedstawiciele resortu obrony narodowej. Postanowienie § 31 ust. 4 o trybie zawiadamiania stosuje się odpowiednio.

C. Główna Komisja Rewizyjna

§ 34. 1. Główna Komisja Rewizyjna jest organem kontrolnym Związku.

2. Główna Komisja Rewizyjna składa się z 11—21 członków.

§ 35. Do kompetencji Głównej Komisji Rewizyjnej należy:

- 1) kontrola co najmniej raz w roku całokształtu działalności Związku, a w szczególności jego gospodarki finansowej i opłacania składek członkowskich,
- 2) składanie sprawozdania na Zjeździe Krajowym, wraz z oceną całokształtu działalności, gospodarki finansowej i majątkowej Związku, oraz wniosku o udzielenie absolutorium ustępującemu Zarządowi,
- 3) składanie Zarządowi Głównemu corocznych sprawozdań o wykonaniu budżetu i o wynikach przeprowadzonej kontroli,
- 4) nadzorowanie działalności wojewódzkich komisji rewizyjnych,
- 5) uczestnictwo przedstawiciela (członka) Komisji Rewizyjnej z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu Głównego i jego Prezydium.

§ 36. Szczegółowe zasady działania komisji rewizyjnych określają regulaminy uchwalone przez Zjazd Krajowy.

D. Główny Sąd Koleżeński

§ 37. Główny Sąd Koleżeński składa się z 9—15 członków.

§ 38. 1. Główny Sąd Koleżeński jako pierwsza instancja orzeka o odpowiedzialności organizacyjnej członków Związku w sprawach wynikających z pełnienia funkcji we władzach naczelnych i wojewódzkich oraz jako druga instancja rozpatruje odwołania od orzeczeń wojewódzkich sądów koleżeńskich. Na wniosek rzecznika dyscyplinarnego może również orzekać o odpowiedzialności organizacyjnej innych członków Związku.

2. Ponadto do kompetencji Głównego Sądu Koleżeńskiego należy:

- 1) nadzór nad działalnością wojewódzkich sądów koleżeńskich,
- 2) składanie sprawozdania ze swej działalności na Zjeździe Krajowym.

§ 39. 1. Od orzeczeń Głównego Sądu Koleżeńskiego, wydanych w pierwszej instancji, przysługuje odwołanie do Głównego Sądu Koleżeńskiego w terminie 30 dni od doręczenia orzeczenia.

2. Główny Sąd Koleżeński rozpatruje sprawę w pierwszej instancji w trzyposobowych zespołach orzekających, a w drugiej instancji — w pięcioposobowych zespołach orzekających.

3. W zespole orzekającym w drugiej instancji nie mogą brać udziału członkowie Głównego Sądu Koleżeńskiego, którzy uczestniczyli w wydaniu orzeczenia w pierwszej instancji.

4. Orzeczenia Głównego Sądu Koleżeńskiego wydane w drugiej instancji są ostateczne.

§ 40. Główny Sąd Koleżeński może wymierzać następujące kary organizacyjne:

- 1) upomnienia,
- 2) nagany,

- 3) zawieszenia w prawach członka na okres od 1 roku do 3 lat,
- 4) wykluczenia ze Związku.

§ 41. Przewodniczący Głównego Sądu Koleżeńskiego ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach Zarządu Głównego i Głównej Komisji Rewizyjnej z głosem doradczym.

§ 42. Szczegółowe zasady działania oraz tryb postępowania przed sądami koleżeńskimi określają regulaminy uchwalone przez Zjazd Krajowy.

Rozdział 6

Władze wojewódzkie.

§ 43. Władzami wojewódzkimi są:

- 1) zjazd wojewódzki,
- 2) zarząd wojewódzki,
- 3) wojewódzka komisja rewizyjna,
- 4) wojewódzki sąd koleżeński.

A. Zjazd wojewódzki

§ 44. Zjazd wojewódzki jest najwyższą władzą Związku na terenie województwa.

§ 45. 1. Zjazd wojewódzki zwołuje się jako zwyczajny lub nadzwyczajny.

2. W zjeździe wojewódzkim biorą udział:

- 1) z głosem decydującym — delegaci wybrani na zebraniach sprawozdawczo-wyborczych kół, w liczbie ustalonej przez Zarząd Główny,
- 2) z głosem doradczym — członkowie władz wojewódzkich i przedstawiciele władz naczelných, jeśli nie są delegatami, oraz członkowie honorowi i zaproszone osoby.

§ 46. 1. Zwyczajny zjazd wojewódzki zwołowany jest przez zarząd wojewódzki co 4 lata.

2. O terminie, miejscu i porządku obrad zjazdu wojewódzkiego zarząd wojewódzki zawiadamia osoby, o których mowa w § 45 ust. 2, co najmniej na miesiąc przed terminem zjazdu.

3. Zjazd wojewódzki obraduje na podstawie każdorazowo uchwalonego przez siebie regulaminu obrad, którego projekt przedstawia zarząd wojewódzki.

§ 47. 1. Nadzwyczajny zjazd wojewódzki zwołany jest:

- 1) z inicjatywy zarządu wojewódzkiego,
- 2) na wniosek:
  - a) Zarządu Głównego,
  - b) wojewódzkiej komisji rewizyjnej,
- 3) na pisemny wniosek co najmniej 1/3 ogólnej liczby zarządów kół.

2. Nadzwyczajny zjazd wojewódzki zwołuje zarząd wojewódzki w ciągu 2 miesięcy od daty podjęcia uchwały, zgłoszenia żądania lub wniosku. Nadzwyczajny zjazd obraduje nad sprawami, dla których został zwołany.

3. W nadzwyczajnym zjeździe wojewódzkim biorą udział ostatnio wybrani delegaci z kół. Postanowienie § 46 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

§ 48. Do kompetencji zjazdu wojewódzkiego należy:

- 1) uchwalanie głównych kierunków działalności związkowej na terenie województwa,
- 2) rozpatrywanie sprawozdań zarządu wojewódzkiego, wojewódzkiej komisji rewizyjnej i wojewódzkiego sądu koleżeńskiego,

3) ocena działalności związkowej na terenie województwa i władz wojewódzkich oraz podjęcie uchwał w tych sprawach, a także rozpatrzenie wniosku wojewódzkiej komisji rewizyjnej o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi,

4) wybór członków zarządu wojewódzkiego, wojewódzkiej komisji rewizyjnej i wojewódzkiego sądu koleżeńskiego,

5) wybór delegatów na Zjazd Krajowy,

6) podejmowanie uchwał w sprawach wniesionych pod obrady zjazdu.

B. Zarząd wojewódzki

§ 49. 1. Zarząd wojewódzki składa się z 10—40 członków.

2. Zarząd wojewódzki wybiera spośród siebie prezydium w składzie 3—11 członków, w tym: prezesa, 1—3 wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.

3. Posiedzenia zarządu wojewódzkiego odbywają się stosownie do potrzeb, co najmniej dwa razy w roku.

4. Posiedzenia zarządu wojewódzkiego zwołuje prezydium. Postanowienie § 31 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

§ 50. 1. Zarząd wojewódzki kieruje działalnością związkową na terenie województwa w okresie między zjazdami zgodnie z postanowieniami statutu, uchwałami i wytycznymi władz naczelných, jak również uchwałami zjazdu wojewódzkiego, oraz odpowiada za swoją pracę przed zjazdem wojewódzkim i Zarządem Głównym.

2. Do kompetencji zarządu wojewódzkiego należy:

- 1) wykonywanie uchwał władz naczelných i zjazdu wojewódzkiego,
- 2) reprezentowanie Związku i działanie w jego imieniu na terenie województwa,
- 3) uchwalanie planów działalności i projektu budżetu na podstawie wytycznych Zarządu Głównego, jak również zatwierdzanie sprawozdań z ich wykonania,
- 4) współpraca z jednostkami (instytucjami) wojskowymi,
- 5) powoływanie i rozwiązywanie kół,
- 6) udzielanie pomocy zarządom kół w ich pracy oraz koordynowanie i nadzorowanie ich działalności,
- 7) rozpatrywanie odwołań od uchwał zarządów kół,
- 8) podejmowanie badań i analiz warunków socjalno-bytowych, zdrowotnych i kulturalnych członków Związku i ich rodzin oraz przedstawianie wniosków w tych sprawach Zarządowi Głównemu,
- 9) powoływanie komisji problemowych jako organów pomocniczych zarządu oraz ustalanie zakresu ich działalności,
- 10) przedstawianie wniosków o nadanie godności członka honorowego Związku oraz wniosków w sprawie innych wyróżnień przewidzianych w statucie,
- 11) zarządzanie majątkiem i funduszami w granicach budżetu, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Zarząd Główny,
- 12) rozpatrywanie i zatwierdzanie okresowych sprawozdań prezydium zarządu,
- 13) uchylanie uchwał ogólnych zebrań członków kół i zarządów kół, jeśli są niezgodne z przepisami prawa, postanowieniami statutu lub uchwałami władz naczelných i wojewódzkich,
- 14) zawieszanie w czynnościach zarządów kół lub poszczególnych członków tych zarządów, jeśli ich działalność jest niezgodna z przepisami prawa, postanowieniami statutu lub uchwałami władz Związku; w razie zawieszenia zarządu kół lub połowy liczby

jego członków, zarząd wojewódzki powołuje tymczasowy zarząd, który pełni swe funkcje do czasu wyboru nowego zarządu,

- 15) informowanie społeczeństwa o działalności związkowej na terenie województwa,
- 16) składanie sprawozdań ze swej działalności Zarządowi Głównemu oraz na zjeździe wojewódzkim,
- 17) zwoływanie zwyczajnych i nadzwyczajnych zjazdów wojewódzkich,
- 18) podejmowanie uchwał w sprawach nie zastrzeżonych do kompetencji innych władz Związku.

§ 51. 1. W okresie między posiedzeniami zarządu wojewódzkiego działalnością związkową na terenie województwa kieruje prezydium zarządu wojewódzkiego w ramach kompetencji określonych w § 50 ust. 2 pkt 1, 2, 4, 6—9, 11, 15 i 18.

2. Posiedzenia prezydium zarządu wojewódzkiego zwoływane są stosownie do potrzeb, z zasady według ustalonego planu, co najmniej raz na dwa miesiące.

C. Wojewódzka komisja rewizyjna

§ 52. 1. Wojewódzka komisja rewizyjna składa się z 3—7 członków.

2. Wojewódzka komisja rewizyjna wybiera spośród siebie przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza.

§ 53. Do kompetencji wojewódzkiej komisji rewizyjnej należy:

- 1) kontrola co najmniej raz w roku całokształtu działalności zarządu wojewódzkiego, a w szczególności jego gospodarki finansowej i opłacania składek członkowskich,
- 2) składanie sprawozdania na zjeździe wojewódzkim, wraz z oceną działalności związkowej, oraz wniosku o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi,
- 3) składanie zarządowi wojewódzkiemu corocznych uwag o wykonaniu budżetu i o przeprowadzonej kontroli,
- 4) nadzorowanie komisji rewizyjnych kół,
- 5) uczestnictwo przedstawiciela (członka) komisji rewizyjnej z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu wojewódzkiego i jego prezydium.

D. Wojewódzki sąd koleżeński

§ 54. 1. Wojewódzki sąd koleżeński składa się z 3—7 członków.

2. Wojewódzki sąd koleżeński wybiera spośród siebie przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza.

§ 55. 1. Do kompetencji wojewódzkiego sądu koleżeńskiego należy orzekanie w sprawach dotyczących członków władz kół i zrzeszonych w nich członków.

2. Wojewódzki sąd koleżeński rozpatruje sprawy w trzyosobowych zespołach orzekających.

3. Od orzeczeń wojewódzkiego sądu koleżeńskiego przysługuje odwołanie do Głównego Sądu Koleżeńskiego w terminie 30 dni od daty doręczenia orzeczenia.

4. Wojewódzki sąd koleżeński składa sprawozdania ze swej działalności zjazdowi wojewódzkiemu.

§ 56. 1. Wojewódzki sąd koleżeński stosuje kary organizacyjne, o których mowa w § 40.

2. Przewodniczący wojewódzkiego sądu koleżeńskiego ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach zarządu wo-

jewódzkiego i wojewódzkiej komisji rewizyjnej z głosem doradczym.

Rozdział 7

Koła Związku.

§ 57. 1. Podstawowymi jednostkami organizacyjnymi Związku są koła. Do zorganizowania koła wymagana jest liczba co najmniej 9 członków.

2. Założenie koła następuje na podstawie wniosku komitetu organizacyjnego, zatwierdzonego przez zarząd wojewódzki.

3. Koła zakłada się przy jednostkach lub instytucjach wojskowych, w tym także jako koła środowiskowe.

4. Członkowie zrzeszeni w kołach, kierując się postanowieniami statutu, swą działalnością zapewniają realizowanie celów Związku.

§ 58. Władzami koła Związku są:

- 1) ogólne zebranie członków koła,
- 2) zarząd koła,
- 3) komisja rewizyjna koła.

A. Ogólne zebranie członków koła

§ 59. 1. Ogólne zebranie członków koła jest najwyższą władzą koła.

2. Ogólne zebrania członków koła odbywają się według planu ustalonego przez zarząd koła, co najmniej raz na kwartał.

3. Ogólne zebrania członków koła mogą być również zwoływane na wniosek Zarządu Głównego, wojewódzkiego, komisji rewizyjnej koła lub na wniosek 1/3 liczby członków koła.

4. Ogólne zebrania sprawozdawczo-wyborcze odbywają się co 4 lata, a ogólne zebrania sprawozdawcze odbywają się co 2 lata.

5. O terminie i porządku obrad zebrań, o których mowa w ust. 3 i 4, zarząd koła zawiadamia członków koła, władze wojewódzkie i osoby zaproszone na 7 dni przed datą zebrania.

6. Członkowie władz naczelnych i wojewódzkich, jeśli nie są członkami koła, biorą udział w zebraniach koła z głosem doradczym.

§ 60. 1. Do kompetencji ogólnego zebrania sprawozdawczo-wyborczego należy:

- 1) uchwalanie planów działania przedstawionych przez zarząd koła,
- 2) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań zarządu i komisji rewizyjnej koła,
- 3) ocena działalności koła i jego władz, podejmowanie uchwał w tych sprawach oraz udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi,
- 4) wybór członków zarządu i komisji rewizyjnej koła,
- 5) wybór delegatów na zjazd Główny, na zebraniu sprawozdawczo-wyborczym poprzedzającym zjazd wojewódzki,
- 6) podejmowanie uchwał w sprawach wnoszonych pod obrady.

2. Do kompetencji ogólnych zebrań sprawozdawczych należą sprawy wymienione w ust. 1 pkt 1, 2, 3 i 6.

3. Analizowanie bieżącej działalności koła, przyjmowanie nowych członków, skreślanie z listy członków, wymierzanie kar organizacyjnych, o których mowa w § 40 pkt 1 i 2 — należy do kompetencji ogólnych zebrań koła.

B. Zarząd koła

§ 61. 1. Zarząd koła składa się z 3—11 członków.

2. Zarząd koła wybiera spośród siebie prezesa, sekretarza i skarbnika. W większych liczebnie zarządach wybiera się także 1—2 wiceprezesów.

3. Posiedzenia zarządu koła odbywają się według planu ustalonego przez zarząd, co najmniej raz na dwa miesiące.

§ 62. 1. Zarząd koła kieruje bieżącą działalnością koła w okresie między ogólnymi zebraniem, zgodnie z postanowieniami statutu, uchwałami i wytycznymi władz Związku, oraz odpowiada przed nimi za swą pracę.

2. Do kompetencji zarządu koła należy:

- 1) wykonywanie uchwał władz Związku,
- 2) reprezentowanie członków koła i działanie w ich imieniu,
- 3) uchwalanie projektu planu działania i projektu budżetu koła,
- 4) zarządzanie majątkiem i funduszami w granicach budżetu, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Zarząd Główny,
- 5) organizowanie:
  - a) zebrań dyskusyjnych o tematyce historycznej, obronnej oraz o bieżących zagadnieniach społeczno-politycznych,
  - b) współpracy z dowództwami jednostek lub instytucji wojskowych, przy których działają koła, oraz z Klubami Oficerów Rezerwy Ligi Obrony Kraju i innymi organizacjami społecznymi,
  - c) podejmowanych przez członków koła prac społecznych,
  - d) imprez rekreacyjnych i rozrywkowych dla członków koła i ich rodzin,
- 6) analizowanie sytuacji socjalno-bytowej członków koła i ich rodzin oraz podejmowanie działań zmierzających do jej poprawy; udzielanie pomocy w wypadkach losowych oraz przy organizowaniu pogrzebów członków koła,
- 7) udzielanie pomocy członkom koła w podjęciu zatrudnienia odpowiadającego ich kwalifikacjom i predyspozycjom zdrowotnym,
- 8) prowadzenie ewidencji członków koła i zbieranie składek członkowskich,
- 9) przedstawianie władzom zwierzchnim wniosków w sprawach wyróżnienia członków koła,
- 10) rozpatrywanie spraw naruszenia przez członków koła norm moralno-etycznych oraz postanowień statutu i przedstawianie wniosków w tych sprawach do decyzji ogólnego zebrania członków koła,
- 11) składanie sprawozdań ze swej działalności na ogólnych zebraniach sprawozdawczych i sprawozdawczo-wyborczych oraz zarządowi wojewódzkiemu,
- 12) zwoływanie ogólnych zebrań członków koła.

C. Komisja rewizyjna koła

§ 63. 1. Komisja rewizyjna koła składa się z 3—5 członków.

2. Komisja rewizyjna koła wybiera spośród siebie przewodniczącego, wiceprzewodniczącego i sekretarza.

§ 64. Do kompetencji komisji rewizyjnej koła należy:

- 1) kontrolowanie całokształtu działalności koła, ze szczególnym uwzględnieniem gospodarki finansowej i regularności opłacania składek,
- 2) składanie sprawozdania na ogólnym zebraniu koła, wraz z oceną działalności zarządu, oraz wniosku o udzielenie absolutorium ustępującemu zarządowi,
- 3) składanie zarządowi koła okresowych sprawozdań z wykonania budżetu i o wynikach przeprowadzonej kontroli,
- 4) uczestniczenie z głosem doradczym w posiedzeniach zarządu koła.

Rozdział 8

Majątek i fundusze Związku.

§ 65. 1. Majątek Związku stanowią nieruchomości, ruchomości oraz fundusze.

2. Do nabywania i zbywania praw majątkowych oraz zaciągania zobowiązań w imieniu Związku upoważniony jest Zarząd Główny.

3. Zarządy wojewódzkie mogą nabywać, zbywać lub obciążać majątek nieruchomy Związku jedynie na podstawie pisemnego upoważnienia Zarządu Głównego.

§ 66. Na fundusze Związku składają się:

- 1) wpisowe i składki członkowskie,
- 2) dochody z majątku nieruchomego i ruchomego,
- 3) wpływy z działalności statutowej,
- 4) darowizny, zapisy i dotacje.

§ 67. 1. Fundusze Związku przeznacza się na działalność statutową.

2. Podstawę gospodarki finansowej Zarządu Głównego, zarządów wojewódzkich i zarządów kół stanowią budżety uchwalone przez odpowiednie zarządy po zasięgnięciu opinii zarządów niższego szczebla.

§ 68. 1. Do ważności oświadczeń w zakresie praw i zobowiązań majątkowych Związku oraz udzielania pełnomocnictw wymagane jest współdziałanie i podpisy prezesa lub wiceprezesa oraz skarbnika Zarządu Głównego lub innych upoważnionych członków Zarządu Głównego.

2. Zarządy wojewódzkie mogą składać oświadczenia w zakresie praw i zobowiązań majątkowych w granicach umocowania przez Zarząd Główny.

Rozdział 9

Zmiana statutu i rozwiązanie Związku.

§ 69. Projekty statutu Związku oraz zmiany statutu uchwała Zjazd Krajowy większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy uprawnionych do głosowania.

§ 70. Uchwałę w sprawie rozwiązania Związku i przeznaczenia jego majątku podejmuje zwyczajny lub nadzwyczajny Zjazd Krajowy większością 3/4 głosów w obecności co najmniej 2/3 uprawnionych do głosowania.